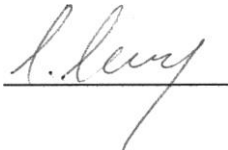

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ», ректор
_____ проф. Володимир СМОЛАНКА
_____ 2024 р.

ПРОГРАМА
вступного іспиту із спеціальності
для вступників на навчання для здобуття ОС доктор філософії
за спеціальністю 054 Соціологія
(на основі здобутого освітнього ступеня «магістр», освітньо-
кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

РОЗРОБЛЕНО
Предметною комісією
із спеціальності
054 Соціологія
проф. Лукашевич М.П.
проф. Шандор Ф.Ф.
доц. Афанасьєв Д.М.
доц. Новосад К.Я.
доц. Рюль В.О.

_____ Голова комісії
Лукашевич М.П.

Ужгород – 2024

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 054 Соціологія.

Прийом абітурієнтів, які здобули освітній ступінь (ОС) магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст для здобуття ОС доктор філософії за спеціальністю 054 Соціологія проводиться за результатами вступного іспиту зі спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь та навичок за програмою підготовки фахівця ОС доктор філософії спеціальності 054 Соціологія, необхідних для здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для проведення власного наукового дослідження, участі у колективній науково-дослідній роботі, здійснення власної педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, виконання власного наукового дослідження та підготовки дисертації відповідно до вимог, що висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі соціологічних наук за спеціальністю 054 Соціологія.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін нормативної та варіативної частин навчального плану для підготовки за ОС доктор філософії спеціальності 054 Соціологія, а також практичної частини, яка передбачає підготовку та захист дисертації, абітурієнти повинні мати вищу освіту (магістр) та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі соціальних та поведінкових наук і їх практичного використання у процесі здійснення наукового дослідження. Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма охоплює основну проблематику навчальних дисциплін, які дозволяють перевірити і оцінити необхідний рівень набутих знань та практичних навичок, які є базовими для подальшого опанування освітньо-наукової програми спеціальності 054 Соціологія.

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНИЙ ІСПИТ

Для вступників на ОС доктор філософії за спеціальністю 054 Соціологія цей комплекс стосується таких частин соціологічної науки:

- Загальна соціологічна теорія;
- Історія соціології;
- Сучасні соціологічні теорії;
- Методологія та методи соціологічних досліджень.

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

ТЕМА 1. Загальна характеристика соціології як наукової дисципліни.

Об'єкт соціології. Предмет соціології. Функції та структура соціологічного знання. Особливості пізнавального процесу в соціології. Конкретно-соціологічні дослідження та їх використання в сфері бізнесу та фінансів.

ТЕМА 2. Соціальний простір та базові структурні елементи соціального.

Складові соціального простору та основи теорії соціальної мобільності: соціальні позиції та соціальні дистанції, види соціального простору. Соціальна мобільність. Соціальні статуси: поняття й види. Соціальні групи: соціальні ознаки і формування соціальних груп, типологія груп, властивості груп.

ТЕМА 3. Соціальні дії та соціокультурні регулятори поведінки.

Соціальне як діяльність: поняття соціального поля, соціальних практик і соціальних ролей, поняття соціальної дії як базової форми соціального та елементарної категорії соціології, теорія соціальної дії М. Вебера. Соціальні взаємодії: поняття й структура соціального зв'язку, соціальні контакти та спорадичні зв'язки, інституалізовані зв'язки і соціальні відносини. Культура як регулятор соціальних зв'язків: соціокультурний підхід в соціології, форми та види культур, культурний процес і цивілізація, роль культури в регуляції соціальних дій (основи теорії Т. Парсонса), основні види регуляторів – значення, цінності, норми.

ТЕМА 4. Особистість і девіантна поведінка.

Особистість як соціальна одиниця: поняття людини і особистості, типове і індивідуальне в особистості, функції та структура особистості. Соціалізація і виховання особистості. Пояснення механізму соціалізації. Детермінанти і

інститути соціалізації. Девіантна поведінка: сутність, види, пояснення. Соціальний контроль і санкції.

ТЕМА 5. Соціально-класова структура суспільства.

Поняття соціальної структури суспільства. Види соціальних структур. Проблема соціологічного вимірювання соціальних структур. Соціальна стратифікація: поняття природної і соціальної нерівності; конфліктологічне і функціональне пояснення нерівності, критерії стратифікації, історичні системи стратифікації, коливання (флуктуація) профілів стратифікації. Класи і класові теорії.

ТЕМА 6. Етнічна структура суспільства.

Поняття етносу. Етнічні ознаки: об'єктивно-біологічні (расовоантропологічні) риси, об'єктивно-культурні ознаки, суб'єктивний критерій (самоідентифікація). Рівні етнічності та генезис етнічної структури: суперетноси, етнічна структура суспільства (нації-держави), субетноси. Етнічна структура України: склад, динаміка (за даними переписів населення), характеристика міжетнічних відносин.

ТЕМА 7. Демографічна, професійно-посадова і соціально-територіальна структури суспільства.

Загальні уявлення про демографічну структуру: вікові та гендерні групи, специфіка гендерної та вікової ідентичності, гендерні та вікові відносини та їх трансформація у сучасному суспільстві. Демографічні піраміди суспільства і специфіка демографічної структури українського суспільства. Загальні уявлення про професійно-посадову структуру: розподіл праці і утворення професійної структури, трансформація професійної структури в індустріальних суспільствах, престиж професії.

ТЕМА 8. Соціальні інститути.

Інститути як форма соціального: загальне визначення, внутрішня структура та основні функції соціальних інститутів. Типологія інституцій: за характером основної функції, за ознаками офіційності та легітимності. Інституційна структура суспільства. Інституційні зміни: структура процесу інституціоналізації; деінституціоналізація, її форми та наслідки.

ТЕМА 9. Соціальні організації.

Загальні явлення про соціальні організації: сутність, призначення, розповсюдженість у сучасному суспільстві, типи і види. Загальні риси та властивості соціальних організацій: організаційний ефект, цілеспрямованість,

керованість (управління), ієрархічність та структурованість, унормування діяльності, членство в організаціях, ідентичність.

ТЕМА 10. Суспільство як форма соціального.

Зміни у суспільствах. Поняття суспільства як нації-держави і системи соціальних відносин, Т. Парсонс про соціетальні системи та соціетальні ознаки суспільства. Історичні типи суспільств: традиційне, індустріальне й постіндустріальне суспільства. Поняття «соціальні зміни». Типі та форми прояву соціальних змін. Теоретичні пояснення змін у суспільствах: концепція соціального прогресу, теорії природної соціальної еволюції, історичного матеріалізму, циклічні концепції, теорії, що виходять з фактору агентності, культурологічні концепції, теорії модернізації та акультурації. Глобалізація.

ТЕМА 11. Історія соціології як наукова дисципліна.

Протосоціологія. Соціальні вчення Античності, Середньовіччя. Відродження, Нового Часу, епохи Просвіти. Поняття протосоціології. Історико-культурні етапи розвитку протосоціологічної думки. Середньовіччя як історична епоха (IV–XIV ст.) і специфічний тип культури: християнсько-біблейська картина мира. Новий час як історична епоха (XVII – початок XVIII ст.) і форма культури (світ машин, природній закон руху тіл, рань буржуазний суспільний устрій і політичний бюрократичного абсолютизму. Криза «компромісного» соціального порядку епохи Відродження на початку – середині XVII ст. Соціальна криза середини XVIII – початок XIX ст. зліт культури

ТЕМА 12. Передумови виникнення соціології як самостійної наукової дисципліни.

Загальні історичні (соціально-інституційні) передумови виникнення соціології. Соціологічний позитивізм О. Конта. Позитивізм як «життєве кредо» і як конструктивна модель усвідомлення. Класифікація позитивних наук, місце соціології в системі позитивних наук. Вплив Г. Спенсера на формування структурно-функціональної парадигми в соціології.

ТЕМА 13. Історичний матеріалізм К. Маркса.

Методологія марксистського аналізу суспільства. Матеріалістичне розуміння історії й принцип економічного детермінізму. Базові поняття: «спосіб виробництва», «виробничі сили», «виробничі (економічні) відносини», «базис», «надбудова», «суспільно-економічна формація». Класова теорія. Економічні витoki класових протиріч. Соціальна структура та система протиріч капіталістичного суспільства.

ТЕМА 14. Соціологічні концепції Е. Дюркгейма, М. Вебера, Р. Мертона.

Соціальні факти як предмет соціології за Е. Дюркгеймом . Ознаки соціального факту. “Розуміюча” соціологія Макса Вебера. Ідейні витoki соціологічної концепції Вебера. Загальна концепція соціології: антипозитивізм, антинатуралізм, номіналізм, принцип “розуміння”, свобода від оціночних суджень. Праця “Протестантська етика і дух капіталізму”. Роль релігії в формуванні трудової етики і типів господарювання. Функціональний структуралізм Р.Мертонa. Процедурні правила функціонального аналізу. Приклади застосування функціонального аналізу.

ТЕМА 15. Теоретичні джерела конфліктної парадигми.

Діалектична теорія конфлікту Р.Дарендорфа. Загальна характеристика конфліктних теорій. Г.Зіммель і конфліктний функціоналізм. Уявлення Дарендорфа про суспільний порядок. Конфліктний функціоналізм Л.Козера. Образ соціальної організації. Модель функціонального конфлікту та його наслідків за Л.Козером. Розвиток конфліктного напрямку в соціології в ХХ столітті Узагальнююча теорія конфлікту К. Боулдинга. Конфліктна теорія стратифікації Р. Коллінза.

ТЕМА 16. Франкфуртська школа як напрямок ліворадикальної соціально-філософської думки.

Франкфуртської школи. Г. Маркузе. “Одномірна людина”. ”Кінець утопії”. Критика сучасного суспільства Макса Хоркхаймера та Теодора Адорно. Критика культури капіталістичного суспільства. Франкфуртська школа у другій половині ХХ ст. Ю. Хабермас. Проблема активної “політично функціонуючої громадськості”. “Життєвий світ” і “відчужуючі” системи сучасного капіталізму. Комунікативна дія.

ТЕМА 17. Специфіка символічного інтеракціонізму як соціологічної парадигми.

Інтелектуальне коріння теорії взаємодії: філософія прагматизму та психологічний біхевіоризм. Внесок Дж. Г. Міда в побудову теорії інтеракціонізму. Символічний інтеракціонізм Г. Блумер і чиказька школа символічного інтеракціонізму.

ТЕМА 18. Теорія ролей і драматургічний підхід.

Створення теорії ролей Дж. Морено и Р. Линтоном. Уявлення щодо соціальної організації в теорії ролей. Драматургічний підхід І. Гоффмана. Теорія стигмації. Інтелектуальне коріння теорії обміну. Становлення теорії

соціального обміну. Б. Малиновський і психологізм обміну. Поняття «символічний обмін». М. Мосс і структуралізм обміну.

ТЕМА 19. Теорія інтеграційного обміну.

Теоретична стратегія П.Блау. Від соціальної взаємодії до макроструктур. Подальший розвиток теорії обміну в теорії раціонального вибору Дж. С. Коулмена, роботах Р.Емерсона та теорії мереж Р.Берта. Основні риси теорій раціонального вибору. Внесок Джеймса С. Коулмена в розвиток теорії раціонального вибору.

ТЕМА 20. Феноменологія та етнометодологія.

Соціологія знання П. Бергера та Т. Лукмана. Структуралістський конструктивізм П. Бурдьє. Основні філософські принципи феноменологічного метода Е. Гуссерля. Принцип феноменологічної редукції. А. Шютц щодо змістовної структури соціального миру. Феноменологічна парадигма: предмет и методи. Стан сучасної соціології. Теорія соціального простору і поняття «культурного капіталу».

ТЕМА 21. Синергетика, постструктуралізм та постмодерн в соціологічних теоріях.

Теорія структурації Е. Гіденса. Концепція сучасного суспільства за Е. Гіденсом. Основні риси сучасного суспільства: динамізм, глобальність, зміна системи контролю над засобами насилля. М. Фуко: обґрунтування теорії археології знання. Постструктуралізм Ж. Дерриди. У. Бек: створення теорії суспільства ризику. Ж. Бодрийяр: створення «антисоціальної» теорії.

ТЕМА 22. Українська соціологічна думка. Формування української академічної соціології.

Шляхи розвитку й доля української соціології у дореволюційній Росії та за часів СРСР. Соціально-політичні умови розвитку української соціології в дореволюційній Росії. Теоретичні напрямки і емпіричні дослідження на початку 20-х рр. Соціологія і більшовицький режим. Розгром соціології як “буржуазної науки”, припинення соціологічних досліджень наприкінці 20-х років. Ідеологічна лібералізація 1950–1960 рр. і часткове відродження соціології. Демократизація суспільного життя в кінці 80-х – на початку 90-х рр., остаточна “реабілітація” теоретичної соціології. Теоретична соціологія в сучасній Україні. Розвиток соціології в сучасній Україні.

ТЕМА 23. Основні етапи соціологічного дослідження та програма дослідження.

Етапи процесу дослідження. Програма дослідження. Вибір теми і проблеми дослідження. Мета та завдання дослідження. Поняття етики та професійної етики. Описові і пояснюючі дослідження. Одиниці аналізу. Об'єкт та предмет дослідження. Інтерпретація та операціоналізація понять. Операціональне визначення понять. Індикатори, які є емпіричним еквівалентом теоретичному конструкту. Залежні/незалежні змінні в дослідженні і причинно-наслідкові зв'язки. Гіпотеза дослідження. Типи відносин між змінними: позитивні, негативні і криволінійні.

ТЕМА 24. Поняття вимірювання в соціології.

Основні рівні вимірювання. Змінна і її атрибути-значення. Вимоги до змінних. Рівні вимірювання і шкали: номінальна; порядкова; інтервальна; шкала відносин. Застосування різних рівнів вимірювання соціологічних змінних. Прості і складні індикатори. Надійність вимірювальних інструментів. Основні джерела помилок вимірювання. Систематична помилка. Випадкова помилка. Приклади помилок вимірювання. Складні шкали. Поняття складних шкал.

ТЕМА 25. Опитування.

Анкетування та інтерв'ю, як основні види опитувань. Поняття опитування. Основні види опитувань. Анкетування та інтерв'ю: порівняльна характеристика. Види анкетувань та інтерв'ю. Поштове опитування. Темати, що підходять для поштового опиту. Експертне опитування, його переваги та недоліки. Основні етапи експертного опитування. Підбір експертів. Основні види експертного опитування. Основні та контрольні питання. Питання фільтри та питання пастки.

ТЕМА 26. Соціометрія.

Історія виникнення соціометрії. Сутність соціометричного опитування та його основні етапи. Поняття соціометричного критерію, види критерії, основні вимоги до їх формування. Соціоматриця та привили її будування. Соціограма, види соціограм. Соціометричні індекси та їх застосування при аналізі соціометричних даних. Індивідуальні та групові соціометричні індекси.

ТЕМА 27. Аналіз документів.

Поняття документу в соціології. Види документів. Засоби перевірки документів на достовірність. Умови, за яких документи не можна вважати достовірними. Засоби масової інформації як специфічний тип документу. Статистичні дані як різновид документів. Аналіз існуючої статистики. Сутність контент-аналізу.

ТЕМА 28. Якісні методи в соціології.

Методологія якісного дослідження. Призначення і специфіка якісних досліджень. Поняття групового інтерв'ю. Теми досліджень, в яких варто застосовувати фокус-груп. Техніка проведення фокус-груп. Визначення і джерела біографічного методу в соціальних науках: клінічний метод і психобіографічні схеми в психології і психіатрії. Біографічний метод у соціології. Спостереження. Збір попередньої інформації. Польовий журнал. Включене спостереження. Включене спостереження й етнографічний метод: визначення й історичні джерела.

ТЕМА 29. Експеримент в соціологічному дослідженні.

Логіка розробки експерименту. Проведення декількох вимірів до і після експериментального впливу. Нееквівалентні контрольні групи. Багатооб'єктний експеримент з декількома вимірами. Однооб'єктний експеримент.

ТЕМА 30. Сутність вибіркового методу в соціології.

Термінологія вибіркової процедури. Теоретична генеральна сукупність, реальна генеральна сукупність, основа вибірки, одиниця відбору, одиниця репрезентації, одиниця спостереження, вибірка, вибіркова сукупність, змінна, параметр, статистика, похибка вибірки, рівень значущості і довірчий інтервал. Види вибірки.

ТЕМА 31. Аналіз даних в соціологічних дослідженнях.

Відсоткові розподіли в двомірних таблицях. Створення і читання двомірних таблиць. Представлення безперервних змінних в двомірних таблицях. Моделі обробки і аналізу даних. Приклади. Трьохмірний аналіз. Коефіцієнти кореляції. Правила оформлення звіту. Основні вимоги до оформлення звіту за результатами соціологічного дослідження. Структура звіту. Графічне представлення даних. Види графіків та діаграм. Правильне оформлення таблиць та малюнків.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- повнота й ґрунтовність викладу навчального матеріалу;
- аргументованість тверджень та володіння категоріальним апаратом соціологічної науки;
- знання сучасних тенденцій розвитку суспільних процесів, змін в соціальній структурі та інститутах;
- усвідомлення суті наукової проблеми.

Максимальна оцінка за відповідь на екзаменаційний білет усного випробування складає 200 балів.

Розроблені критерії дають можливість:

- адекватно оцінити результати усного випробування;
- виявити якісний рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості вмінь, передбачених програмою;
- зробити відповідний загальний висновок про рівень сформованості у майбутніх фахівців професійної компетентності та про їхню готовність творчо здійснювати фахову діяльність.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Об'єкт і предмет соціології. Соціальні закони і закономірності. Функції соціології та метод соціології.
2. Структура соціології. Зв'язок рівнів соціологічного знання.
3. Макросоціологія та мікросоціологія як парадигмальні тенденції в розвитку і структуруванні соціологічного знання.
4. Поняття, елементи та функції культури. Ціннісно-нормативний механізм регуляції поведінки особистості.
5. Теорія стратифікації: поняття, теоретичні пояснення, критерії, історичні системи.
6. Основні тенденції соціальної мобільності в суспільствах індустріального та постіндустріального типів.
7. Соціально-класова структура суспільства: поняття, загальна характеристика класів та методи вивчення класової структури.
8. Поняття етносу та етнічної структури суспільства.
9. Професійно-посадова структура суспільства.
10. Поняття демографічної структури й основні види демографічних груп населення.
11. Сучасне суспільство і розвиток гендерних відносин.
12. Поняття особистості. Структура особистості. Соціалізація особистості: поняття, фактори, агенти та етапи.

13. Поняття, структурні елементи та типи соціальних інститутів. Функції соціальних інститутів. Базові інститути суспільства. Процеси інституалізації та де інституалізації.
14. Сім'я як соціальний інститут. Поняття, типи та функції сім'ї.
15. Шлюб як соціальний інститут, компоненти, атрибути, форми. Нові форми шлюбно-сімейних відносин. Риси шлюбності в сучасній Україні на тлі загальноєвропейських тенденцій.
16. Соціальна організація: поняття, види, ознаки. Закони соціальної організації.
17. Девіантна поведінка: поняття, типи, релятивність. Теоретичні пояснення девіантної поведінки.
18. Соціальний контроль: сутність та типи.
19. Соціальні зміни: поняття, типи, форми, фактори.
20. Протосоціологія: головні етапи, напрямки, ідеї. Загальні історичні та соціально-теоретичні передумови виникнення соціології.
21. Позитивізм О. Конта.
22. Еволюційний процес за Г. Спенсером.
23. Класова теорія К. Маркса.
24. Теорія соціальної дії Макса Вебера.
25. Вчення М. Вебера про типи панування.
26. Формальна соціологія Г. Зіммеля. Соціальна диференціація й інтеграція.
27. «Правила вивчення «соціальних фактів». (По роботі Е. Дюркгейма «Метод соціології»)
28. Соціологічні дослідження Е. Дюркгеймом проблем самогубства. (По роботі «Самогубство: соціологічний етюд»)
29. Психологічний напрям у соціології ХІХ - початку ХХ ст.
30. Теорія наслідування Г. Тарда.
31. Соціологія натовпу Г. Лебона.
32. Соціологічна концепція В. Парето.
33. Типологія соціальних форм по роботі Ф. Тьоннісу «Спільнота і суспільство»..
34. Американська емпірична соціологія. Основні віхи.
35. Соціологічні емпіричні дослідження у ХІХ - початку ХХ ст. в Європі.
36. Формальна соціологія Г. Зіммеля
37. Сутність соціологічної теорії. Складові елементи соціологічних теорій.
38. Функціоналізм: основні риси.
39. Т. Парсонс. Суспільство як тип соціальної системи. Соціальні зміни. Модель одиничної дії та типові змінні соціальних дій.
40. Р. Мертон. Розробка методології функціонального аналізу. Процедурні правила функціонального аналізу. Теорії середнього рангу.
41. Загальна характеристика соціологічних конфліктних теорій.
42. Уявлення Р. Дарендорфа про суспільний порядок. Фактори, що впливають на розвиток конфлікту за Р. Дарендорфом. Діалектична модель конфлікту та його наслідки.

- 43.Л. Козер. Образ соціальної впорядкованості. Причини соціальних конфліктів, їх гострота та тривалість.
- 44.Внесок Дж. Г. Міда в розвиток соціології: соціальна дія, прийняття ролі іншого, структура особистості та механізм її розвитку, «узагальнений інший» та «значущий інший».
- 45.Чарльз Кулі: первинні групи та їхня роль в формуванні особистості. Основні постулати та метод теорії «дзеркального Я».
- 46.Г. Блумер: основні постулати символічного інтераціоналізму, його теорія та методи. Соціальна взаємодія: етапи визначення, інтерпретації, картування та оцінювання. Уявлення щодо суспільства та особистості.
- 47.Пояснення Дж. Морено та Р. Лінтоном рольової сутності соціальної взаємодії. Рольові набори. Рольова напруга, рольовий конфлікт. Фактори, що пом'якшують рольовий конфлікт.
- 48.Драматургічний підхід І. Гоффмана
- 49.Дж. Хоманс. Психологічна модель обміну.
- 50.Теорія інтеграційного обміну Пітера Блау. Теорема влади по П.Блау.
- 51.Розвиток теорії обміну в теорії раціонального вибору Дж. С. Коулмена та в теорії мереж Р. Емерсона.
- 52.А. Шютц щодо змістовної структури соціального світу. Феноменологічна парадигма: предмет и методи. «Концепція дому».
- 53.П. Бергер і Т. Лукман щодо соціального конструювання реальності.
- 54.Предмет та методи етнометодології. Фонові очікування і «гарфінкелінг».
- 55.Структуралістський конструктивізм П.Бурдьє. Теорія соціального простору, поняття «габітусу», «капіталу» та «поля».
- 56.Концепція сучасності та теорія структурації Е.Гіденса.
- 57.Сінергетика (М. Фуко, Ж. Деррида, У. Бек) та постмодерн (З. Бауман, Ж. Бодрійяр) в соціологічних теоріях.
- 58.Історія становлення та розвитку соціологічних досліджень. Види соціологічних досліджень. Етичні правила соціологічних досліджень. Етапи дослідження. Програма дослідження.
- 59.Об'єкт та предмет, мета та завдання соціологічного дослідження. Інтерпретація та операціоналізація понять. Гіпотези дослідження: види та основні вимоги до формулювання
- 60.Поняття вимірювання, рівні вимірювання, основні типи шкал. Надійність вимірювання в соціологічному дослідженні. Засоби перевірки шкали на валідність та стійкість.
- 61.Типи питань в соціологічних опитувальниках. Правила створення опитувальника. Формат опитувальника.
- 62.Основні поняття вибіркового методу в соціології. Похибки вибірки: основні характеристики та шляхи виправлення. Теорія стохастичного відбору.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Агенти соціальних змін у суспільстві нестійкої інституційності. Злобіна, О. (ред.). Колективна монографія. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 330 с.
2. Гіденс Е. Соціологія. [Електроний ресурс] / пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; наук. ред. О. Іващенко. К. : Основи, 1999. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/86796-dti-t-hto-h-doglyada.html>
3. Захарченко М. В., Погорілий О. І. Історія соціології / Від античності до початку ХХ ст. К., 1993.
4. Історико-теоретичний аналіз дослідницьких програм в соціології. Колективна монографія / В. Ворона, В. Казаков, Н. Отрешко, В. Пилипенко, В. Резнік, В. Степаненко; за заг. ред. В. Резніка. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 249 с.
5. Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Руценка. Х.: ТОВ» Планета-Прінт», 2017.
6. Коваліско Н. В. Основи соціальної стратифікації : навч. посібник. [Електроний ресурс] : Магнолія 2006, 2011. URL: <http://www.sociologylnu.org.ua/resursy/Kovalisko.%20Osnovy%20socialnoji%20stratyficaciji.pdf>
7. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закладів: у 2 т. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013.
8. Литвин А. П., Яковенко А.К. Соціологія : навч. посіб. [Електроний ресурс]. Т. : ТНЕУ, 2013. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv/
9. Лукашевич М. П., Туленков М.В. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник [Електроний ресурс] К. : Каравела, 2008. URL: https://vk.com/doc31993533_196892448?dl=5bfb2c0b412be9d9e1
10. Пилипенко В.Є. Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства. Львів: ЗУКЦ, 2012. 326 с.
11. Ручка А. О., Танчер В. В. Курс історії теоретичної соціології. К., 1996, с. 7–19, 24–40.
12. Руценка І. П. Загальна соціологія : підручник. Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004.
13. Сірій Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. [Електроний ресурс]. К. : Атіка, 2010. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/571-sotsologya-sriy-v.html>
14. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп [Електроний ресурс]. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с. URL: <http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Soc.%20kafedr.%20posibnyk.pdf>
15. Соціологія : підручник / за ред. В. М. Пічі. 3-тє вид. Л. : Новий світ. 2000, 2007. 280 с.

16. Соціологія і психологія: Навч. посіб. / За ред. Ю. Ф. Пачковського. Каравела, 2009.
17. Соціологія : підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. В. Г. Городяненка. К. : Вид. центр «Академія», 2010.
18. Соціологія: Навч. посіб./За ред. С.О.Макеєва. К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. 566 с.
19. Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики / С. Макеєв, С. Оксамитна, А. Домаранська, О. Іванов, Т. Костюченко, Л. Малиш, Т. Марценюк, С. Стукало ; за ред. С. Макеєва і С. Оксамитної. К. : НаУКМА, 2017. 180 с.
20. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. За наук. ред. М. О. Шульги. Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.
21. Танчин І. З. Соціологія : навч. посіб. [Електронний ресурс]. 3-тє вид., перероб. К. : Знання, 2008. 351 с. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/572-sotsologiya-tanchin-I3.html>
22. Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок (Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 301 с.
23. Шульга М. О. Метаморфози українського суспільства. Київ: ІС НАН України, 2003. 261 с.

Додаткова література:

1. Липинський В. Листи до братів-хліборобів. К., 1995.
2. Токвіль А. Про демократію в Америці: Пер. з фр. К., 1999.
3. Шаповал М. Загальна соціологія. К., 1996.
4. Шаповал М. Соціологія українського відродження. К., 1994.